



Mi várható a kihallgatószobában? Szexuális bűnelkövetők kihallgatása

What to expect in the interrogation room? The confession of sex offenders

Lohner Klaudia

doktorandusz, tanársegéd, rendőr főhadnagy
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
lohner.klaudia@uni-nke.hu



Bellavics Mária Zsóka

Dr., PhD, tanársegéd
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
Bellavics.Maria.Zsoka@uni-nke.hu



Absztrakt

Cél: Jelen tanulmány célja, hogy az általános ajánlásokon túlmutató javaslatokat fogalmazzon meg a szexuális bűnelkövetők kihallgatására vonatkozóan.

Módszertan: A témakör vizsgálata a hazai és nemzetközi szakirodalom feldolgozásával történt, mely a kihallgatásokkal kapcsolatos általános, illetve speciálisan a szexuális bűnelkövetők kihallgatásával kapcsolatos kutatási eredményekre, valamint ezen deliktumtípus elkövetőinek általános és speciális jellemzőire, a szexuális bűnelkövetők típusaira terjed ki. A szakirodalom-kutatás a témakör profilelemzési kapcsolódási pontjainak nemzetközi ismeretetésével zárul.

Megállapítások: A szakirodalom áttekintése alapján a szexuális bűnelkövetők kihallgatását az áldozathoz, elkövetőkhöz és az eljárás lefolytatásához kapcsolódó tényezők is befolyásolhatják. Az eredmények, rávetítve a profilelemzési eljárásokra, azt mutatják, hogy lehetséges és szükséges, hogy a kihallgatásokra vonatkozó kutatások deliktumtípusonként elkülönüljenek, így a szexuális bűnelkövetők kihallgatása is külön kutatási részterületet képez. Az általános tudományos eredményekre alapozott megállapítások azonban nem lesznek elegendők egy sikeres kihallgatás lefolytatásához, ugyanis azt nagyban befolyásolja az a számos szituatív és pszichés tényező által determinált, egyéni és minden esetben egyedi helyzet, amelyben a kihallgatás történik.

Magyar nyelvű utánközlés. Jelen cikk angol változata megjelent a Belügyi Szemle 2025. évi 7. számában.
DOI link: <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2025.v73.i7.pp1483-1500>

Érték: A kriminalisztikai szakemberek, illetve a nyomozó hatóság tagjai között egyetértés mutatkozik abban, hogy a vallomás kiemelten fontos bizonyítási eszköz. A kihallgatás tehát meghatározó a büntetőeljárásokban. A profilozók és viselkedéselemző szakemberek már régóta (a profilalkotási tevékenység kialakulása óta) foglalkoznak a kihallgatástaktikai tanácsok megfogalmazásával is, azonban a kutatók csak az elmúlt két évtizedben kezdték el empirikus módszerekkel vizsgálni a kihallgatásokat, az abban részt vevő alanyokat, az alanyok közötti dinamikát, illetve a beismerő vallomást és hamis beismerő vallomást eredményező helyzeteket. Jelen tanulmány abban nyújt hathatós segítséget, hogy egyrésztől körvonalazza azokat a kutatási célokat, melyek hazai adatokon való elvégzése és az eredményeik gyakorlati adaptálása hozzájárulhat a büntetőeljárások sikerességéhez, másrésztől támogatja a szexuális bűnelkövetők kihallgatását végző nyomozók szakmai munkáját.

Kulcsszavak: kihallgatás, kriminalisztika, kihallgatástaktikai tanácsadás, profilalkotás

Abstract

Aim: The aim of the present paper is to provide specific techniques in the support of the interrogation of sex offenders beyond the basic level applying international and domestic empirical findings.

Methodology: The topic was examined by reviewing the empirical findings of interrogation in general, interrogation of sex offenders in particular, and the international and national literature on sex offenders and their typologies. The literature review concludes with an international understanding of the profiling nexus of the topic.

Findings: The literature review suggests that the interrogation of sex offenders may be influenced by factors related to the victim, the offender and the conduct of the criminal procedure. Recent results suggest that the distinction of research on interrogation by type of offence is necessary. Therefore, the interrogation of sex offenders should be treated as an individual field of forensic science. However, results focusing on interrogation only at the general level are not sufficient for practical application. Each interrogation situation is greatly influenced by the individual and unique circumstances of it and the outcome of them is determined by a number of situational and psychological factors.

Value: That is a widely accepted fact by forensic experts that confession is crucial during the investigative process, its significance therefore is unquestionable also during the criminal proceedings. Criminal profilers and behavioural experts have been developing technique of interrogation counselling for decades – since the very beginning of criminal profiling, although the method of interrogation

strategy has only recently been supported by empirical findings. These scientific works primarily focus on aspects of the interrogation such as the dynamics between the participants of the interrogation – including interrogator and the subject, the confession and those factors that may increase the risk of false confessions. The summary and integration of such works may provide practical tools for interrogation strategy.

Keywords: interrogation, forensic science, interviewing advice, criminal profiling

Bevezető

A vallomások (tanú és terhelti vallomás) jelentőségét talán semmi nem mutatja jobban, minthogy ez az egyetlen olyan bizonyítási eszköz, amely a kriminalisztika mind a hét alapkérdésére (mi? hol? mikor? hogyan? ki? kivel? miért?) választ adhat a büntetőeljárásban (Fenyvesi, 2013). Az egész eljárás menetére vonatkozóan meghatározó jelentőséggel bír a tanúk és terhelték nyomozás során tett vallomása, ezért az ezek felvételénél alkalmazandó taktika kidolgozása minden nyomozás alapvető feladata.

Egy amerikai kutatás során New York-i rendőröket kérdeztek meg azzal kapcsolatban, hogy mi a legfontosabb aspektusa a bűnügyi nyomozásnak. A válaszadók többsége a tanúkihallgatást jelölte meg válaszul, illetve az eredmények alapján a nyomozók teljes munkaidejük mintegy 86%-át a tanúk kikérdezésére fordították. A vizsgálatot angol nyomozókkal is megismételték, hasonló eredménnyel (Sanders, 2003). A vallomások megbízhatósága, pontossága és hitelessége tehát a büntetőeljárás kulcskérdése (Ibolya, 2005).

A kriminalisztika számos ajánlást fogalmaz meg a kihallgatásokra való felkészüléssel, valamint azok lefolytatásával kapcsolatban (Fenyvesi et al., 2022; Nagygyőr 2022). Azonban nem szabad elfelejtenünk, hogy a kihallgatások menete, dinamikája, célja, specifikumai, kimenetele esetenként (deliktumtípusonként, egyénenként és szituációnként) jelentős mértékben eltérő lehet. A kihallgatásban résztvevők (kihallgató és kihallgatott) egyéni jellemzői és viselkedése jelentős mértékben befolyásolhatják egy kihallgatás eredményességét és kimenetelét. Mindezen túlmenően az egyes bűncselekmény típusok elkövetőinek meglehetnek azok az általános jellegzetességei, melyeket szem előtt tartva eredményesebb kihallgatás folytatható.

Jelen tanulmány célja, hogy az általános ajánlásokon túlmutató javaslatokat fogalmazzon meg a szexuális bűnelkövetők kihallgatására vonatkozóan a nemzetközi és hazai szakirodalom eredményeinek bemutatásán keresztül.

A kihallgatás

A kihallgatás kriminalisztikai értelemben a személyek eljárási szabályokhoz kötött kikérdezésének (vallomásuk megszerzésének) módszere, a vallomás pedig olyan kijelentések sorozata, amelyek – helyesen vezetett kihallgatás esetén – az ügy szempontjából releváns tényekről szóló ismereteket (adatokat) hordoznak (Bócz, 2004).

A kriminalisztikai racionalitás keretei között a nyomozó hatóság nagy autonómiát élvez a szükségesnek mutakozó nyomozási cselekmények – például kihallgatások – sor- és időrendjének megállapítása terén. Mindazonáltal azt, hogy kit, milyen minőségben hallgathat ki, aszerint kell meghatározni, hogy az illető az események menetében az aktuális verzió szerint milyen szerepet játszott, és e szerepnek mi az anyagi büntetőjogi minősítése. A 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról (Be.) 168. § (1) bekezdése szerint tanúként azt lehet kihallgatni, akinek a bizonyítandó tényről tudomása lehet. Ezzel szemben, aki a hatóság által ismert adatok szerint megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, azt a hatóság – a Be. 385. § (1) bekezdése szerint – gyanúsítottként kezeli (Bócz, 2015).

A kihallgatásokra vonatkozó hazai kriminalisztikai szakirodalom (és ajánlások) jellemzően – a teljesség igénye nélkül – az alábbi fő témakörökre terjed ki: (1) a kihallgatás fajtái, mely megkülönbözteti a terheltek, tanúk és sértettek kihallgatási specifikumait; (2) a kihallgatás speciális fajtái, mint a szembesítés, helyszíni kihallgatás, és a felismertetésre bemutatás; (3) a kihallgatás szakaszai: a kihallgatásokra való felkészülés, a kihallgatás megkezdése, érdemi kihallgatás, a kihallgatás eredményeinek rögzítése, menet közbeni, illetve utólagos kiértékelése; (4) kérdéstípusok; (5) kriminálpszichológia kihallgatások során történő alkalmazása; (6) speciális alanyok kihallgatása (gyerekek, fiatalkorúak); (7) műszeres vallomás-ellenőrzés; (8) speciális kihallgatási módszerek és technikák (Fenyvesi et al., 2022; Bárány, 2015; Petőfi & Tóth, 2015).

A kriminálpszichológia kihallgatásokkal foglalkozó területe igen összetett az általa vizsgált jelenségek mentén. Ezek közül kiemelendő a memória, a tanúk, illetve terheltek tipológiája, a sértettek, ezen belül is különösen a gyermekek, fiatalkorúak, nők vallomásai, a terheltek típusai, és a tagadástól a beismerésig vezető lélektani folyamat, illetve a hamis beismerés okai (Fenyvesi et al., 2022).

Beismerő vallomás

Klockars és Mastrofski (1991) kutatásában kitér arra, hogy a bűnösség megállapítását (az angolszász jogrendszerben) az alábbiak közül legalább

egynek alá kell támasztania: a bűnösséget bizonyító tanúvallomás, tárgyi bizonyíték vagy beismerő vallomás. A nemzetközi empiria azt sugallja, hogy az esetek 8–33%-ában a gyanúsítottak bűnössége csak a beismerő vallomás alapján bizonyítható (Baldwin & McConville, 1980; Irving & McKenzie, 1989; Leo, 1996; Vennard & Williams, 1980; Wald et al., 1967; Beauregard et al., 2010). Angliában a gyanúsítottak mintegy 60%-a tesz vallomást a rendőrségen a kihallgatás során, míg az USA-ban ez az arány körülbelül 45% (Gudjonsson, 2006).

Beauregard és munkatársai (2010) szerint a kihallgatások során tett beismerő vallomások esélyét szignifikáns mértékben növelik a következő tényezők: (a) a gyanúsítottak hajlandósága a kommunikációra; (b) erős bizonyítékok rendelkezésre állása; (c) kihallgatási stratégiák alkalmazása (például erkölcsi igazolás, bókok és az esetleges ellentmondások azonosítása); (d) a nyomozók által mutatott megerősítő attitűd (például empátia, tisztelet és türelem) (Beauregard et al., 2010).

A bűncselekmények bizonyos kategóriáiban – például a vagyon elleni bűncselekmények (Mitchell, 1983; Neubauer, 1974) és egyes kevésbé súlyos deliktumok kapcsán (Evans, 1993; Leo, 1996) – a terheltek nagyobb valószínűséggel tesznek vallomást. Pozitív kapcsolatot találtak továbbá az olyan szociodemográfiai tényezők esetében is, mint a női nem, fiatalabb életkor (Baldwin & McConville, 1980) és a kaukázusi rassz (Pearse et al., 1998; St-Yves & Pellerin, 2002). Egyes kriminológiai és pszichológiai karakterisztikák esetében is nőhet a kihallgatás sikeressége, úgy mint a letartóztatást közvetlenül megelőző szerhasználat (Pearse et al., 1998), az eseménytelen bűnelkövetői előélet (Moston et al., 1992), és az introvertált személyiségjegyek (Gudjonsson, 1999; Beauregard et al., 2010).

Az irodalom alapos áttekintése azonban számos ellentmondó megállapítást is feltár. Például egyes tanulmányok nem találtak szignifikáns összefüggést az elkövető életkora és a beismerő vallomások aránya között (Moston et al., 1992; Neubauer, 1974). Sőt, bár a legtöbb tanulmány negatív összefüggést talált a korábbi elítélések és a vallomás valószínűsége között (Neubauer, 1974), néhány kutatás ennek az összefüggésnek pont az ellenkezőjét igazolta (Baldwin & McConville, 1980; Beauregard et al., 2010).

Ahogy Fenyvesi Csaba a *Kriminalisztika* című szakkönyv kihallgatásokkal foglalkozó fejezetében is említi (Fenyvesi et al., 2022), a kriminálpszichológia és a kriminalisztika foglalkozik a tanúk, terheltek tipológiáival és a vallomásokat befolyásoló tényezőkkel, a beismerő vallomáshoz vezető úttal és a tagadás jelenlétével. A jelen tanulmány a továbbiakban kizárólag a szexuális bűnelkövetők kihallgatási specifikumaira koncentrálna. De kik is a szexuális bűnelkövetők, mit érdemes tudnunk róluk és az őket érintő kihallgatási helyzetekről?

A szexuális bűnelkövetők

A szexuális bűnelkövető – bűnelkövető jellegéből fakadóan – elsősorban jogi kategória (Grady, 2009), azaz egy adott ország büntető törvénykönyvében rögzített magatartási kör, mely jelentősen eltérő az egyes országok jogi terminológiáiban. Akárcsak a bűnelkövetők egésze, úgy a szexuális bűnelkövetők is nagyon heterogén csoportot alkotnak kriminológiai és pszichológiai értelemben egyaránt. A különböző típusoknak emellett jelentősen eltérő mintázata van az áldozat életkora, ismeretségi szintje és az erőszak alkalmazásának szintje stb. szerint is. A magyar nyilvántartásban szexuális bűnelkövetőként – minden ilyen tartalmú bűncselekményt beleértve – 2021 októberében a teljes fogvatartotti populáció 5,8%-a volt nyilvántartva (elítelti és letartóztatotti létszámmal együtt) (Somogyvári, 2022).

A 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.) XIX. fejezete tartalmazza a nemi élet szabadsága és nemi erkölcs elleni bűncselekményeket: szexuális erőszak, szexuális kényszerítés, szexuális visszaélés, vérfertőzés, kerítés, prostitúció elősegítése, kitarottság, gyermekprostitúció kihasználása, gyermekpornográfia, szemérem sértés. Az erőszakos szexuális bűncselekmények aránya igen magas a bűncselekménycsoporton belül: 89,6%. Az áldozatok kevesebb mint fele felnőtt áldozat (47%), tehát az erőszakos szexuális bűncselekményt elszenvedők között jellemzőbb a fiatalok áldozata. Tovább bontva az áldozatok életkorát, megállapítható, hogy az elkövetők közel harmadának (32,2%) volt gyermekkorú, vagyis 14 éven aluli áldozata. Fontos azonban megjegyezni, hogy a hazai szabályozás alapján erőszakosnak tekintjük a 12 éven aluli áldozat sérelmére elkövetett bűncselekményeket akkor is, ha azokban erőszakos jelleg vagy genitális szexuális cselekmény nem jelenik meg (Somogyvári, 2022).

Szexuális bűnelkövetők típusai

Craig és munkatársai (2006) a szexuális és az erőszakos elkövetői jellegzetességeket vetették össze a fennmaradó összes deliktum kapcsán tapasztalhatókkal. A három csoport között jelentős különbségeket fedeztek fel. Az erőszakos elkövetők nagyobb valószínűséggel mutattak kóros személyiségjegyeket, mint a szexuális bűnözők. Az erőszakos elkövetőket pszichopátiás és agresszív vonások jellemezték. Ez összhangban van Chantry és Craig (1994) véleményével is. Vizsgálatukban a szexuális bűnelkövetőket általánosságban magas hazugságszáma és zárkózottság jellemezte, amely megegyezik Curnoe és Langevin (2002), valamint Chantry és Craig (1994) eredményeivel.

A szexuális bűnelkövetők tehát bizonyos jellemzőikben különböznek az erőszakos és nem erőszakos, egyéb bűncselekmények elkövetőitől. E megállapítások azt sugallják, hogy kihallgatásuk során is célszerű lehet ennek megfelelően kezelni őket. Ezen túlmenően a szakirodalom, a jog, így a rendőri gyakorlat is a szexuális bűnelkövetők tekintetében is számos típust különít el.

A nemzetközi empiria elkülöníti egymástól a gyermekmolesztálókat és az erőszaktevőket, mely gyakorlat figyelmen kívül hagyja a két csoport közti, sokszor jelentős átfedést (Beauregard, 2010). Továbbá gyakorta külön típusba sorolja a gyermekmolesztálókon és erőszaktevőkön túl – a parafilák típusait, az online vagy fizikai térben elkövetett szexuális cselekményeket, a fiatalok vagy felnőttkorúak, illetve a nők vagy férfiak által elkövetett szexuális cselekményeket (Manlove & Terry-Humen, 2007). Shannon Lynn Vettor 2011-es doktori értekezésében a gyermekek szexuális zaklatói, erőszaktevők, nem sorozatos szexuális gyilkosok, szadista szexuális bűnelkövetők, sorozatos szexuális gyilkosok típusokat különítette el. Azon túlmenően, hogy az itt felsorolt csoportokat nem szerencsés homogénként kezelni (például az erőszaktevőket gyakran differenciálják az elsődleges motiváció alapján), a tipológiák nem zárják ki egymást, mivel a szexuális bűnelkövetők nem mindig specializálódnak egy bizonyos típusú elkövetési módra. Az ezzel kapcsolatos vizsgálatok elősorban a gyermekekkel kapcsolatos szexuális cselekményekre terjednek ki.

Heil, Ahlmeyer és Simons azt találták, hogy a vizsgálatukban részt vevő, felnőtteket szexuálisan zaklató elítéltek 52%-a elismerte, hogy szexuálisan molesztált gyermekeket, és a gyermekeket molesztáló elítéltek 78%-a számolt be felnőttekkel való visszaélésről (Heil et al., 2003). Azok az elkövetők, akik velük rokonsági viszonyban élő gyereket molesztáltak, az elítélés után beismerték, hogy olyan gyermekkorú áldozataik is voltak, akikkel nem álltak rokoni viszonyban (Heil et al., 2003). A tipológiákat tehát leginkább úgy lehet megérteni, mint egy kontinuumot, nem pedig különálló, egyedi és teljesen elkülönülő kategóriákat (Robertiello & Terry, 2007).

Az erőszaktevők megkülönböztetése esetében a kutatások jellemzően a következő jellemzőket vizsgálják: (1) a motiváció szexuális jellege; (2) szexuális motiváció esetében a szadista jegyek jelenléte; (3) a nem szexuális motiváció kapcsán a harag vagy a kontroll szükségletének jelenléte; (4) a cselekmény tervezett, illetve impulzív jellege (Robertiello & Terry, 2007).

Az elmúlt évtizedekben számos erőszak-tipológiát fejlesztettek ki (például Groth & Birnbaum, 1979; Knight & Prentky, 1990; Polaschek et al., 2001), és szinte minden tipológiában három alapvető típus figyelhető meg: a szadista, a dühös és az opportunisták elkövetők (Proulx & Beauregard, 2009; Beauregard, 2010).

A szadista szexuális agresszor gondosan megtervezi a cselekményt. Az elkövető deviáns szexuális fantáziája direkt befolyásolja mind a helyszín megválasztását, mind az áldozat típusát. A kategóriába eső elkövető a bűncselekmény kezdeti szakaszában elrabolja az áldozatot, fogva tartja, nem egyszer megkötözve és elzárva. Teljes kontrollja alá vonja az áldozatot, és különféle szexuális cselekményekre kényszeríti. Egyes esetekben megkínózhatja és megcsonkíthatja egyes intim testrészeit. Ez az elkövetői típus gyakran verbálisan és fizikailag is megalázza a sérítettet. A sérülés általában súlyos, illetve a cselekmény gyilkossággal is végződhet.

A második típusba eső szexuális agresszorok a nőkkel szembeni heves haragról és bosszúvágyról számolnak be a bűncselekményt megelőző órákban (Beauregard & Proulx, 2002; Groth & Birnbaum, 1979; Knight & Prentky, 1990; Proulx et al., 1999). Az elkövetések nem előre megfontoltak, és az áldozat személye is esetleges. Általában hirtelen, váratlanul támadják meg áldozatukat, és az ilyen szélsőséges erőszak általában súlyos testi sérülést eredményez.

A szakirodalom számontartja az opportunistá elkövetői kategóriát is a szexuális erőszak kapcsán (Knight & Prentky, 1990; Proulx et al., 1999). A cselekmény idejében a tettesek jellemzően tudatmódosítószer hatása alatt állnak, melynek következtében viselkedésük gátlástalan. Az opportunistá típusú agresszorok körében gyakoriak a pszichopátiás személyiségvonások, úgy mint az egocentrizmus, empátiátlanság és a másokkal szembeni tisztelet hiánya. Az opportunistá szexuális agresszor nem tervezi meg bűncselekményét, és nem választ ki áldozatot meghatározott kritériumok szerint. Támadása szituációs tényezők által kiváltott impulzív, ragadozó jellegű cselekedet.

Számos kutató foglalkozik még a szexuális erőszaktevők és a szexuális gyilkosok közötti különbségekkel. Fejlődéslélektani szempontból azt találták, hogy a szexuális gyilkosok az erőszaktevőkkel ellentétben gyakrabban kerülnek ki elszigetelt társadalmi csoportokból, illetve gyermekként jellemző a kortárs baráti és romantikus kapcsolatok hiánya, illetve a szociális izoláció vagy kirekesztettség érzésére (Oliver et al., 2007; Proulx, 2009; Beauregard et al., 2007). A szexuális gyilkosok esetében gyakrabban fordul elő jellemzően az apa részéről mutatott családon belüli erőszak (Langevin et al., 2004), és mind szexuális, mind fizikai bántalmazás (Milsom et al., 2003).

A szexuális gyilkosok nagyobb arányban mutattak antiszociális személyiségzavart, mint a szexuális erőszaktevők (Langevin, 2003; Proulx et al., 2007), jól lehet mindkét csoportban kisebb volt a személyiségzavar prevalenciája, mint az egyéb deliktumok esetében (Proulx et al., 2007). Azt is megállapították, hogy náluk gyakrabban fordulnak elő parafilák, mint például a szadizmus és a transzvesztizmus, mint az erőszaktevőknél. A nemi erőszakot elkövetők és a szexuális gyilkosok általában eltérő bántalmazási múlttal rendelkeztek, és a szexuális

gyilkosok korábban kezdték elkövetői pályafutásukat, mint az erőszaktevők (tíndzser koruk elején vagy közepén) (Langevin, 2003), és körülbelül húszéves korukra követték el első szexuális gyilkosságukat (Langevin, 2003).

A szexuális bűnelkövetők tipológiáit, úgy mint Groth és munkatársai (1977) és Lanning (1995) osztályozásait, az FBI kutatói kibővítették és nyomozati célokra adaptálták (Robertiello & Terry, 2007). A szexuális bűnelkövetők osztályozási sémái – amellet, hogy képet adnak a valószínűsíthető elkövetőről – hasznosak lehetnek az elkövetők kihallgatásának előkészítése szempontjából. Lehetővé teszik a nyomozók számára, hogy felkészüljenek az elkövetők érzelmi gyengéire és erősségeire, illetve értelmezhetőbbé teszik számukra az elkövetői viselkedést (Napier, 2010; Beauregard et al. 2017). Beauregard és Mieczkowski 2012-es tanulmányukban 624 szexuális bűnöző elemzése alapján arra az eredményre jutottak, hogy a szexuális bűnözők típusától függően egyes jellemzők kapcsolatot mutatnak a rendőrségi kihallgatás során tett vallomás valószínűségével (Beauregard & Mieczkowski, 2012).

Szexuális bűnelkövetők kihallgatása

Kihallgatási taktikák kiemelt jelentősége

Általánosságban megállapítható, hogy a szexuális elkövetők kisebb eséllyel ismerik be a cselekményüket, mint a nem szexuális elkövetők (Kebbell et al., 2006). A kutatók becslése szerint az elkövetők 42–76 %-a tesz beismerő vallomást, amikor kihallgatásra kerül sor (Moston et al., 1992; Baldwin, 1993; Bull, 2006). A legtöbb, más deliktumtípustól eltérően a szexuális bűncselekmények általában személyes körülmények között történnek: kevés a szemtanú, ha egyáltalán van, ezért a személyi bizonyítási eszközöket tekintve az eljáró hatóságok az áldozat szavára támaszkodhatnak az elkövetőjével szemben (Beauregard & Mieczkowski, 2011). Továbbá a szexuális bűncselekmények objektív súlyossága is gátolhatja a beismerést (St-Yves, 2013), mivel jelentős, a társadalmi megbélyegzéstől való félelmet vonnak maguk után (St-Yves & Deslauriers-Varin, 2009). Végül, a szexuális bűnelkövetők gyakrabban tapasztalnak megaláztatást a kihallgatás során, ami szintén hozzájárulhat ahhoz, hogy vonakodnak bevallani bűntetteiket (Holmberg & Christianson, 2002; Beauregard & Mieczkowski, 2011).

A szexuális elkövetők részéről mutatott, a beismerővallomással kapcsolatos vonakodás egyes kihallgatási stratégiák hatására jelentős mértékben csökken (Sigurdsson & Gudjonsson, 1994; Beauregard et al., 2017). Ezért a szexuális bűncselekményekkel összefüggésben fontos feltárni, hogy milyen

bűncselekmény-specifikus tényezők segíthetik elő az elkövetőknek azt a döntését, hogy vallomást tegyenek a rendőrségen (Beauregard et al., 2017).

Vallomástételi specifikumok

St-Yves és Pellerin (2002) egy 496 kanadai szexuális bűnelkövetőt vizsgáló tanulmányában arra a következtetésre jutott, hogy nagyobb valószínűséggel vallották be a cselekmény elkövetését azok a gyanúsítottak, akik a kaukázusi rasszba tartoztak, egyedülállóak, magasabb IQ-val rendelkeztek, büntudatot éreztek, dependens személyiség jegyeket mutattak, vagy akik nem erőszakos szexuális bűncselekményt követtek el. Gudjonsson és Sigurdsson (2000) kifejezetten az áldozattal kapcsolatos tényezők és a vallomás közötti összefüggést vizsgálták. Tanulmányukban a személyiséget, az alkohol szerepét és a beismerési arányt hasonlították össze felnőttek és gyerekkorúak sérelmére erőszakot elkövetők csoportjaiban. Különösen fontos volt az a megállapításuk, hogy a gyermek áldozatok szexuális agresszorai nagyobb valószínűséggel tettek vallomást a tárgyaláson, mint a felnőtt áldozatokat megtámadók, vagy az erőszakos elkövetők (Gudjonsson & Sigurdsson, 2000; St-Yves & Pellerin, 2002).

Beauregard és munkatársainak eredményei (2010) szerint azok a szexuális bűnelkövetők, akik fiatalok, képzettek és introvertáltak voltak, és akik korábban ismeretlen férfi áldozatot céloztak meg, illetve nem kriminogén környezetből származtak, nagyobb valószínűséggel vallották be a bűncselekményüket. Továbbá a szexuális bűnelkövetők, akik mind éjjel és mind nappal is követtek el bűncselekményt, nagyobb eséllyel tettek beismerő vallomást.

A tanulmányok ellentmondásos eredményekről számoltak be az életkor és a beismerő vallomás kapcsolatát illetően, a többség szerint azonban az életkor negatívan korrelál a beismerési hajlandósággal. Továbbá az introvertált személyiségű szexuális bűnelkövetők nagyobb valószínűséggel vallották be bűncselekményüket a rendőrségi kihallgatás során.

Gudjonsson (2003) tanulmánya szerint a korábban elítélt elkövetők nagyobb valószínűséggel ismerik és érvényesítik törvényes jogaikat a kihallgatás során, és így gyakrabban konzultálnak ügyvédekkel, akik azt tanácsolhatják nekik, hogy ne vonódjanak kommunikációba az eljáró nyomozókkal. Emellett a korábban már elítélt elkövetők nagyobb valószínűséggel ismerik az önvádoló vallomások következményeit, és igyekeznek elkerülni azokat. Végül, ezek az elkövetők nagyobb valószínűséggel ismerik a rendőrségi környezetet és a kihallgatásokat, ami segíthet nekik ellenállni az őrizetbe vételük során alkalmazott rendőrségi stratégiákkal szemben (Gudjonsson, 2003). Pearse és munkatársai (1998) eredményei azt mutatják, hogy nem a korábbi elítélések kapcsolódnak

negatíván a beismeréshez, hanem inkább a korábbi börtöntapasztalatok. Tapasztalataik szerint a korábbi ítéletek jellege különös jelentőséggel bír. Beauregard és munkatársai (2010) arra a megállapításra jutottak, hogy az ügyvéddel rendelkező gyanúsítottak esetében a büntetett előéletnek szignifikáns hatása volt a vallomástételre. A büntetlen előéletű (de ügyvéddel rendelkező) gyanúsítottak mintegy 40%-a beismerő vallomást tett, a gyanúsítottak 35%-a tagadta a vádat, a fennmaradó 25% pedig sem be nem ismerte, sem nem tagadta. Ha a gyanúsított rendelkezett büntetett előélettel, egészen más kép alakult ki. Ezeknek a gyanúsítottaknak csak 25%-a ismerte el a vádat, 48%-uk tagadta azt, 27%-uk pedig sem be nem ismerte, sem nem tagadta (Moston et al., 1992). Ezek az eredmények arra utalnak, hogy bár fontos a különböző tényezők kontrollálása (Pearse et al., 1998), elengedhetetlen az azok között fennálló kölcsönhatások figyelembevétele (Moston et al., 1992). Sajnos Moston és munkatársai módszertana nem tette lehetővé több kölcsönhatás egyidejű vizsgálatát (Beauregard et al., 2010).

Gudjonsson és Petursson (1991) szerint elképzelhető, hogy a neurotikus személyek kevésbé képesek megbirkózni a kérdezős nyomással, mint a stabilabb személyiségű egyének vagy az extrovertáltabb gyanúsítottak. Így az utóbbi típusba eső (azaz antiszociális, narcisztikus, impulzív és borderline jegyeket mutató) szexuális bűnelkövetők kisebb valószínűséggel vallották be bűncselekményüket, mint a szorongónak, érzelmesnek és alacsony önértékeléssel rendelkezőnek leírható neurotikus egyének.

Bizonyos kutatások az áldozatok specifikumait is vizsgálták a beismerés függvényében. Azok a szexuális bűnelkövetők, akik korábban ismerték áldozatukat, kisebb valószínűséggel vallották be bűncselekményüket, mivel az elkövetővel való kapcsolat megléte felvetheti a szexuális tevékenység során a konszenzus kérdését (Myers & Hagan, 1979). A szexuális bűnözők ezt a védekezési vonalat felhasználhatják az áldozat vallomásának megcáfolására, remélve, hogy a kihallgatás során befolyásolni tudják a rendőröket. Hasonlóan a kriminogén környezetből való származásnak a ténye is felhasználható az elkövető részéről arra, hogy kétséget ébresszen az eljáró rendőrökben. Így elmondható, hogy a beismerés valószínűségét ugyanúgy befolyásolja az áldozat elkövetőhöz fűződő kapcsolata, mint az áldozat deviáns környezetből való kiválasztása (Beauregard et al., 2010).

Összegzés

Ahogy láthattuk a kutatási eredmények alapján számos tényező befolyásolhatja a beismerő vallomást, melyet – a sorra vett kutatások alapján – az alábbiak szerint lehet csoportosítani.

1. számú táblázat

Vallomásokot befolyásoló tényezők összegzése a szakirodalom alapján

Beismerő vallomást befolyásoló tényezők
1. Az áldozathoz köthető tényezők: <ul style="list-style-type: none">a) áldozatok kora: felnőtt vagy gyerek,b) áldozat-elkövető kapcsolata,c) áldozat kriminogén környezetből származik-e.
2. Az elkövetőhöz köthető tényezők: <ul style="list-style-type: none">a) kriminális előzmények,b) extrovertált vagy introvertált terhelt,c) elkövető kriminogén környezetből származik-e,d) erőszakos volt-e a cselekmény végrehajtása,e) munkahely megléte,f) IQ,g) büntudat érzése,h) addiktológiai érintettség.
3. Az eljárás körülményeihez és lefolytatásához köthető tényezők: <ul style="list-style-type: none">a) ügyvéd jelenléte,b) bizonyítékok erőssége,c) kihallgató attitűdje,d) kihallgatási taktikák és stratégiák alkalmazása.

Forrás. A szerzők saját szerkesztése.

A szexuális bűnelkövetők vallomásával foglalkozó legtöbb tanulmány konkrét kihallgatási stratégiákat javasolt az ilyen típusú bűncselekményt elkövetőkkel szemben (Bowling & Resch, 2005; Ellis, 1954; Gudjonsson, 2006; Hershkowitz et al., 2004; Kebbell et al., 2006; Merrill, 1995; Connor & Carson, 2005; Oxburgh et al., 2006; Beauregard et al., 2010).

A személyek egyedisége miatt azonban nem lehet általános, minden kihallgandó személyre illeszkedő kihallgatási taktikát meghatározni, és ugyanez igaz a vallomások értékelésére is. Csak az általános pszichés folyamatok lesznek érvényesek minden emberre (például emlékezés, gondolkodás, érzelmi élet alaptörvényei), az egyénre jellemző egyedi sajátosságokat (gondolati tartalmát, konkrét érzelmét, erkölcsét, ízlését) nem lehet mindenkire érvényesnek tekinteni (Fenyvesi et al., 2022). Tehát minden esetben nélkülözhetetlen az egyén és a konkrét szituáció alapos vizsgálata – a körülményekhez mérten. Ez azt jelenti, hogy jelen tanulmányban szereplő megállapításokat és eredményeket is ezekhez az egyedi, gyakorlati vizsgálódásokhoz kell igazítani, és a megfelelő módon felhasználni, hogy orientálják a kihallgatásokra történő felkészüléseket.

Ebben nemcsak további kutatások lefolytatása, hanem speciális szakemberek alkalmazása is a nyomozók segítségére lehet. Ilyenek lehetnek bizonyos szakértők, illetve a profilalkotással, viselkedéselemzéssel foglalkozó szaktanácsadók.

Nyomozástámogató módszerek és profilalkotás

Beauregard és munkatársai (2010) szerint a beismerés egyik fő akadályja az elkövető személyiségprofilja. Az introvertált profilú szexuális bűnelkövetők esetében úgy tűnik, hogy az önbecsülés elvesztése, a szégyen és a megaláztatás a fő gátló tényezők, míg az extrovertált elkövetők esetében a személyes következmények az imázsukat és a hírnevüket illetően. A kihallgatóknak meg kell tanulniuk, hogyan lehet ezeket a gátló tényezőket megszüntetni, ha beismerő vallomást akarnak szerezni (St-Yves, 2013).

Eric Beauregard, Irina Busina és Jay Healey (2017) tanulmánya volt az első, amely mind az áldozat, mind az elkövető profilját megvizsgálta annak érdekében, hogy felmérje az áldozat-elkövető profil kombinációkat és azok vallo máshoz kapcsolódási pontjait. Olyan empirikus módszerrel felállított profilokat vizsgáltak, melyeket az esetek jellemzői alapján állítottak fel, és megvizsgáltak annak céljából, hogy ezek a profilok hogyan hasznosulnak a szexuális bűncselekmények nyomozása során felállított kihallgatási stratégiák alkalmazásakor. A 624 bebörtönzött szexuális bűnözőből álló mintában az eredmények azt mutatták, hogy bizonyos elkövető-áldozat profilok összefüggnek a beismerés nagyobb valószínűségével a kihallgatások során.

Napier (2010) szerint a szexuális bűncselekmények kivizsgálásának megfelelő alapját a helyszín adatainak alapos elemzésével és a viselkedésorientált interjúval kell kezdeni, ahol az áldozattól az elkövető tetteinek leírását kéri (például a közeledés módja, a sértett irányítása, fizikai erő alkalmazása, a sértett ellenállása, az elkövető reakciója a sértett ellenállására, a szexuális cselekmények típusa és sorrendje).

A szexuális bűncselekmények nyomozásának második legfontosabb vizsgálata a viktimológia értékelése (Napier, 2010). Az áldozattal kapcsolatos információk beszerzése alkohol vagy kábítószer használatáról, biztonság tudatáról, szexuális szokásairól és asszertivitásáról segíthet az elkövetői profil kialakításában, mivel lehetővé teszi a nyomozók számára, hogy jobban megértsék az áldozat viselkedését, annak kiválasztását és az elkövető motivációját (Napier, 2010; Beauregard et al., 2017).

Emellett a tetthelyi viselkedés és az elkövető jellemzőinek felhasználása segíthet a nyomozótiszteknek abban, hogy meghatározzák a kihallgató személyét, a kihallgatás helyét, annak optimális környezetét, mely a legalkalmasabb az adott interjúalany számára, illetve azt, hogy milyen érzelmi felhívásokkal lehet a leghatékonyabban megközelíteni azt (Beauregard et al., 2017).

Kutatási igények

A jelenlegi kutatások azt mutatják, hogy az objektív fizikai bizonyítékok nem feltétlenül jelentenek megbízható alapot az elkövető bűnösségének megállapításához a szexuális erőszakkal kapcsolatos nyomozások során (Horvath & Meesig, 1996). Végül soron ez azt jelenti, hogy objektív bizonyíték vagy megerősítő tanúvallomások hiányában a szexuális támadással kapcsolatos ügyek megoldása az áldozat szavára támaszkodik az elkövető szavával szemben. Ilyen esetekben az elkövető beismerő vallomása lehet az ideális, és néha az egyetlen bizonyíték a bűnösségre. A beismeréssel kapcsolatos kutatások többsége azonban olyan tényezőkre fordít figyelmet, mint a személyes sebezhetőség, vagy magának a kihallgatásnak a kontextuális tényezői (például kihallgatási stílus, bizonyítékok elérhetősége, védőügyvéd elérhetősége stb.). Mivel nem értjük, hogy az egyéni sebezhetőségen és a kihallgatás kontextusán túl milyen tényezők vezetnek beismeréshez, olyan kutatásokra van szükség, amelyek arra összpontosítanak, hogy mi befolyásolja a gyanúsítottak bűnösségének beismerésére vonatkozó döntését (Beauregard et al., 2017).

A bűnüldöző hatóságoknak figyelembe kell venniük a kihallgatást megelőző kontextust, a bűncselekmény körülményeit, valamint az elkövető egyéni jellemzőit, amikor a gyanúsított kihallgatására készülnek. Ezek az eredmények fontos következményekkel járnak az elkövetői profilalkotás és a gyanúsítottak profiljának a konkrét kihallgatási stratégiákkal való összekapcsolásának lehetősége szempontjából, a beismerés megszerzése valószínűségének javítása érdekében.

Beauregard, Busina, és Healey (2017) szerint olyan kutatásokra van szükség, melyek célja: (1) olyan gyanúsított profilok létrehozása, amelyek a szexuális támadások kivizsgálása szempontjából releváns szexuális bűnözői jellemzőkön alapulnak, és empirikusan kapcsolódnak a szexuális bűnözők beismeréséhez; (2) olyan áldozati profilok létrehozása, amelyek az elkövetők áldozatválasztási stratégiájának szempontjából releváns tényezőkön alapulnak, és empirikusan kapcsolódnak a szexuális bűnözők vallomásra vonatkozó döntéseihöz a kihallgatás során; (3) mind az áldozati, mind az elkövetői profilok vizsgálata annak érdekében, hogy felmérjék a fontosabb áldozati és elkövetői profilkombinációkat és a vallomáshoz vezető valószínűségüket; (4) lehetséges kihallgatási stratégiákat javasoljanak a különböző elkövető-áldozat profilkombinációkhoz, amelyeknek gyakorlati következményei lehetnek a szexuális erőszakkal kapcsolatos nyomozásokra vonatkozóan.

Az eredmények gyakorlati hasznosulása

Egyes tényezők kutatási eredmények alapján nagyban befolyásolják egy kihallgatás kimenetelét (lásd 1.számú táblázat). Összességében megállapíthatjuk, hogy eddig egyetlen olyan kutatás sem született, amely minden általános kihallgatási helyzetet befolyásoló tényezőt figyelembe venne. Azonban a tanulmányban hivatkozott kutatások eredményei iránymutatással szolgálhatnak a szexuális bűnelkövetők kihallgatására, és további kutatások lefolytatására vonatkozóan is ötleteket adhatnak.

Talán nem is képezhető le a komplex és teljes kihallgatási szituáció tudományos eszközzel, hiszen szinte végeláthatatlan azoknak a lehetséges faktoroknak a száma, amelyek egy adott szituációt befolyásolhatnak. Azonban a tudományos eredmények nagyban hozzájárulhatnak ahhoz, hogy kiszámíthatóbbá tegyék a kihallgatások kimenetelét (például milyen bűncselekménytípusok esetén, milyen profilú, vagy milyen típusba sorolható gyanúsítottak esetében milyen valószínűsége van a beismerő vagy hamis beismerő vallomásnak), továbbá, hogy ajánlásokat fogalmazzanak meg az alkalmazandó kihallgatási metódusokkal, taktikákkal és a gyanúsítottak megközelítésével kapcsolatban (például megértő kontra támadó kihallgatói attitűd), illetve a profilalkotással és nyomozástámogatással, kihallgatástaktikai tanácsadással foglalkozó szakemberek számára olyan értékes információkkal szolgáljanak, melyek javíthatják a munkájuk eredményességét és támpontokat adnak az egyébként minden esetben egyedi helyzetek és szituációk kiértékelésére.

Felhasznált irodalom

- Baldwin, J., & McConville, M. (1980). *Confessions in crown court trials* (Vol. 5). HM Stationery Office.
- Bárány B. (2015). A büntetőeljárás kihallgatás és meghallgatás összehasonlítása. *Belügyi Szemle*, 63(2), 93–114. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2015.2.4>
- Beauregard, E., & Proulx, J. (2002). Profiles in the offending process of nonserial sexual murderers. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 46(4), 386–399.
- Beauregard, E. (2010). Rape and sexual assault in investigative psychology: the contribution of sex offenders' research to offender profiling. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 7(1), 1–13. <https://doi.org/10.1002/jip.114>
- Beauregard, E., Deslauriers-Varin, N., & St-Yves, M. (2010). Interactions between factors related to the decision of sex offenders to confess during police interrogation: A classification-tree approach. *Sexual Abuse*, 22(3), 343–367.

- Beauregard, E., & Mieczkowski, T. (2011). Outside the interrogation room: The context of confession in sexual crimes. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 34(2), 246–264.
- Beauregard, E., & Mieczkowski, T. (2012). From Police Interrogation to Prison: Which Sex Offender Characteristics Predict Confession? *Police Quarterly*, 15(2), 197–214. <https://doi.org/10.1177/1098611112442814>
- Beauregard, E., Busina, I., & Healey, J. (2017). Confessions of sex offenders: extracting offender and victim profiles for investigative interviewing. *Journal of Criminal Psychology*, 7(1), 13–28. <https://doi.org/10.1108/jcp-10-2016-0031>
- Bócz E. (Szerk.) (2004). *Kriminalisztika II*. BM Duna Palota és Kiadó.
- Bócz E. (2015). Krimináltaktika, kihallgatás, jegyzőkönyv. *Belügyi Szemle*, 63(2), 115–121. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2015.2.5>
- Bowling, R., & Resch, D. (2005). *Child Pornography Cases: Obtaining Confessions with an Effective Interview Strategy*. U.S. department of Justice.
- Chantry, K., & Craig, R. J. (1994). MCMI typologies of criminal sexual offenders. *Sexual Addiction & Compulsivity: The Journal of Treatment and Prevention*, 1(3), 215–226.
- Connor, T., & Carson, W. (2005). Understanding the psychology of child molesters: A key to getting confessions. *Police Chief*, 72(12), 70–74,76.
- Craig, L. A., Browne, K. D., Beech, A., & Stringer, I. (2006). Psychosexual characteristics of sexual offenders and the relationship to sexual reconviction. *Psychology, Crime & Law*, 12(3), 231–243.
- Ellis, A. (1954). Interrogation of sex offenders. *The Journal of Criminal Law, Criminology, and Police Science*, 45(1), 41–47.
- Evans, R. (1994). Police interrogations and the Royal commission on criminal Justice. *Policing and Society*, 4, 73–81.
- Fenyvesi Cs., Herke Cs., & Tremmel F. (2022). *Kriminalisztika*. Ludovika Egyetemi Kiadó.
- Fenyvesi, Cs. (2013). A kriminalisztika alapkérdései. In Gaál, Gy. & Hautzinger, Z. (Eds.), *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIV. Tanulmányok "A változó rendészet aktuális kihívásai" című tudományos konferenciáról* (pp. 341–349). Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztály Pécsi Szakcsoportja.
- Grady, M. F. (2009). Unavoidable accident. *Review of Law & Economics*, 5(1), 177–231.
- Groth, A. N., & Birnbaum, H. J. (1979). Patterns of rape. In A. N. Groth & H. J. Birnbaum (Eds.), *Men who rape: The psychology of the offender* (pp. 110–192). Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4899-6078-8_4
- Groth, A. N., Burgess, A. W., & Holmstrom, L. L. (1977). Rape: Power, anger, and sexuality. *American Journal of Psychiatry*, 134(11), 1239–1243. <https://doi.org/10.1176/ajp.134.11.1239>
- Gudjonsson, G. H., & Petursson, H. (1991). Custodial interrogation: Why do suspects confess and how does it relate to their crime, attitude and personality? *Personality and Individual Differences*, 12(3), 295–306.

- Gudjonsson, G. (1999). The making of a serial false confessor: The confessions of Henry Lee Lucas. *The journal of forensic psychiatry*, 10(2), 416–426.
- Gudjonsson, G. H., & Sigurdsson, J. F. (2000). Differences and similarities between violent offenders and sex offenders. *Child abuse & neglect*, 24(3), 363–372.
- Gudjonsson, G. H. (2003). *The psychology of interrogations and confessions: A handbook*. John Wiley & Sons.
- Gudjonsson, G. H. (2006). Sex offenders and confessions: How to overcome the irrisistance during questioning. *Journal of Clinical Forensic Medicine*, 13(4), 203–207. <https://doi.org/10.1016/j.jcfm.2006.02.003>
- Heil, P., Ahlmeyer, S., & Simons, D. (2003). Crossover sexual offenses. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 15, 221–236.
- Hershkowitz, I., Horowitz, D., Lamb, M. E., Orbach, Y., & Sternberg, K. J. (2004). Interviewing youthful suspects in alleged sex crimes: A descriptive analysis. *Child Abuse & Neglect*, 28(4), 423–438.
- Holmberg, U., & Christianson, S. Å. (2002). Murderers' and sexual offenders' experiences of police interviews and their inclination to admit or deny crimes. *Behavioral sciences & the law*, 20(1-2), 31–45.
- Horvath, F., & Meesig, R. (1996). The criminal investigation process and the role of forensic evidence: A review of empirical findings. *Journal of forensic sciences*, 41(6), 963–969.
- Ibolya T. (2005). *A kihallgatási takтика a nyomozásban*. Rejtjel Kiadó.
- Irving, B. L., & McKenzie, I. K. (1989). *Police interrogation: the effects of the Police and Criminal Evidence Act 1984*. Police Foundation.
- Kebbell, M., Hurren, E., & Mazerolle, P. (2006). An investigation into the effective and ethical interviewing of suspected sex offenders. *Trends & issues in crime and criminal justice*, (327).
- Klockars, C. B., & Mastrofski, S. D. (1991). *Thinking about police: Contemporary readings*. McGraw-Hill.
- Knight, R. A., & Prentky, R. A. (1990). Classifying sexual offenders: The development and corroboration of taxonomic models. In Marshall, W. L., Laws, D. R. & Barbaree, H. E. (Eds.), *Handbook of sexual assault: Issues, theories, and treatment of the offender* (pp. 23–52). Springer US.
- Langevin, R. (2003). A study of the psychosexual characteristics of sex killers: Can we identify them before it is too late? *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 47(4), 366–382.
- Langevin, R., Curnoe, S., Fedoroff, P., Bennett, R., Langevin, M., Peever, C. & Sandhu, S. (2004). Lifetime sex offender recidivism: A 25-year follow-up study. *Canadian Journal of criminology and criminal justice*, 46(5), 531–552.
- Leo, R. A. (1996). Miranda's revenge: Police interrogation as a confidence game. *Law and Society Review*, 30(2), 259–288.
- Manlove, J., & Terry-Humen, E. (2007). Contraceptive use patterns within females' first sexual relationships: The role of relationships, partners, and methods. *Journal of Sex Research*, 44(1), 3–16.

- Merrill, W. F. (1995). The art of interrogating rapists. *FBI Law Enforcement Bulletin*, 64(1) 8–12.
- Milsom, J., Beech, A. R., & Webster, S. D. (2003). Emotional loneliness in sexual murderers: A qualitative analysis. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 15, 285–296.
- Mitchell, J. C. (1983). Case and situation analysis 1. *The sociological review*, 31(2), 187–211.
- Moston, S., Stephenson, G. M., & Williamson, T. M. (1992). The effects of case characteristics on suspect behaviour during police questioning. *The British Journal of Criminology*, 32(1), 23–40.
- Myers, M. A., & Hagan, J. (1979). Private and public trouble: Prosecutors and the allocation of court resources. *Social Problems*, 26(4), 439–451.
- Nagygyőr Cs. (2022). A gyermekek kihallgatása a nyomozások során. *Belügyi Szemle*, 70(8), 1653–1670. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.8.5>
- Napier, M. R. (2010). *Behavior, Truth and Deception: Applying Profiling and Analysis to the Interview Process*. CRC Press.
- Neubauer, D. W. (1974). Confessions in Prairie City: Some causes and effects. *Journal of Criminal Law and Criminology*, 65(1), 103–112.
- Oliver, C. J., Beech, A. R., Fisher, D., & Beckett, R. (2007). A comparison of rapists and sexual murderers on demographic and selected psychometric measures. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 51(3), 298–312.
- Oxburgh, G., Williamson, T., & Ost, J. (2006). Police officers' use of emotional language during child sexual abuse investigations. *Journal of Investigative Psychology and Offender Profiling*, 3(1), 35–45.
- Pearse, J., Gudjonsson, G. H., Clare, I. C. H., & Rutter, S. (1998). Police interviewing and psychological vulnerabilities: Predicting the likelihood of a confession. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 8(1), 1–21.
- Petőfi A., & Tóth É. (2015). A kihallgatási taktika, az élet, testi épség elleni bűncselekmények bírói gyakorlata. In Tóth É. & Belovics E. (Szerk.), *A büntetőeljárás segédtudományai II* (pp. 115–149). Pázmány Press.
- Polaschek, D. L., Hudson, S. M., Ward, T., & Siegert, R. J. (2001). Rapists' offense processes: A preliminary descriptive model. *Journal of Interpersonal Violence*, 16(6), 523–544.
- Proulx, J., Perreault, C., & Ouimet, M. (1999). Pathways in the offending process of extrafamilial sexual child molesters. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 11, 117–129.
- Proulx, J., Beauregard, E., Cusson, M., & Nicole, A. (Eds.) (2007). *Sexual murderers: A comparative analysis and new perspectives*. John Wiley & Sons.
- Proulx, J., & Beauregard, E. R. I. C. (2009). Decision making during the offending process: An assessment among subtypes of sexual aggressors of women. In Beech, A. R., Craig, L. A. & Browne, K. D. (Eds.), *Assessment and treatment of sex offenders: A handbook* (pp. 180–197). John Wiley & Sons.
- Robertiello, G., & Terry, K. J. (2007). Can we profile sex offenders? A review of sex offender typologies. *Aggression and Violent Behavior*, 12(5), 508–518. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2007.02.010>

- Sigurdsson, J. F., & Gudjonsson, G. H. (1994). Alcohol and drug intoxication during police interrogation and the reasons why suspects confess to the police. *Addiction*, 89(8), 985–997.
- Somogyvári M. (2022). A szexuális bűnelkövetők karakterisztikája, és kezelési lehetőségei büntetés-végrehajtási keretek között. *Belügyi Szemle*, 70(1), 99–117. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.1.7>
- St-Yves, M., & Pellerin, B. (2002). Sexual victimization and sexual delinquency: Vampire or Pinocchio syndrome? *Forum on Corrections Research*, 14(1), 51–52.
- St-Yves, M. (2013). Police interrogation in Canada: From the quest for confession to the search for the truth. In Williamson, T., Milne, B. & Savage, S. (Eds.), *International developments in investigative interviewing* (pp. 92–110). Willan.
- St-Yves, M., & Deslauriers-Varin, N. (2009). The psychology of suspects' decision-making during interrogation. In Bull, R., Valentine, T. & Williamson, T. (Eds.), *Handbook of psychology of investigative interviewing: Current developments and future directions* (pp. 1–15). Wiley Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9780470747599>
- Vennard, J., & Williams, K. (1980). *Contested Trials in Magistrates' Courts: The Case for the Prosecution* (Vol. 6). HM Stationery Office.
- Vettor, S. L. (2012). *Offender Profiling: a review, critique, and an investigation of the influence of context, perception, and motivations on sexual offending*. Doctoral dissertation. University of Birmingham.
- Wald, M., Ayres, R., Hess, D., Schantz, M., & Whitebread, C. (1967). Interrogations in New Haven: the impact of Miranda. *Yale Law Journal*, 76, 1519–1648.

Alkalmazott jogszabály

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Lohner K., & Bellavics M. Zs. (2025). Mi várható a kihallgatósobában? Szexuális bűnelkövetők kihallgatása. *Belügyi Szemle*, 73(7), 1449–1468. <https://doi.org/10.38146/BSZ-AJIA.2025.v73.i7.pp1449-1468>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerzők nem jelentettek összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerzők nem kaptak pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

Jelen cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY NC-ND 2.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje feltüntetésre kerülnek.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Lohner Klaudia, aki a lohner.klaudia@uni-nke.hu e-mail címen érhető el.